

Nr 696.

Av herr **Ohlin m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 180, angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område m. m.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 180 vill vi med tillfredsställelse notera, att förslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område i år kommit riksdagen till handa väsentligt tidigare än under föregående år. Detta bör kunna medgiva en lugnare och mer ingående prövning i utskott och kamrar. I motsats härtill finns det anledning beklaga, att den 1952 tillsatta jordbruksprisutredningen inte kunnat framlägga sitt förslag i så god tid att riksdagen, såsom man förra året förutsatte, fått ta ställning till nya grunder för prissättningen. Propositionen bygger alltså även i år på tidigare gällande grunder.

Vid 1947 års behandling av riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken framhöll särskilda utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 2 bl. a. följande:

Vad angår avvägningen av det allmänna prisstödet åt jordbruket vill utskottet erinra om att statsmakterna vid olika tillfällen under senare år uttalat, att jordbrukspolitiken bör syfta till att bereda jordbruket, bedrivet efter rationella förhållanden, full lönsamhet. Riktpunkten för den önskade inkomstförbättringen har även uttryckts så att reallönen för jordbrukets arbetskraft principiellt bör vara likvärdig med reallönen för jämförliga arbetargrupper.

Den år 1942 tillsatta jordbrukskommittén hade inte kunnat slutföra någon utredning, som visade storleken av jordbruksbefolkningens reallön i förhållande till den reala standarden för jämförliga arbetargrupper. Från intet håll förnekades emellertid att en löneklyfta förelåg, och folkpartiet har för sin del under de gångna åren sökt medverka till att en utjämning skulle komma till stånd. Sedan dess har, främst genom att den efter hand höjda lantarbetarlönen även tillgodoräknats jordbrukarna själva och deras familjemedlemmar, en utjämning kommit till stånd.

Under den gångna hösten och vintern har man emellertid från olika håll allt oftare satt i fråga huruvida någon löneklyfta längre föreligger. Utan att i detta sammanhang söka besvara frågan skall vi här anföra några siffror, som visar huru befogat det är att framställa den.

Under de tre bokföringsåren 1949/50 till 1951/52 har *nettoinkomsten per jordbrukarfamilj* enligt den jordbruksekonomiska undersökningen varit följande:

Grupp	I	II	III	IV	V
Hektar	2—5	5—10	10—20	20—30	30—50
1949/50	5 594	7 239	9 249	11 618	15 357
1950/51	6 821	8 753	10 687	12 787	16 738
1951/52	10 138	11 562	13 128	15 584	18 464

Till ovanstående nettoinkomst kommer mindre summor i form av barnbidrag, pensioner etc.

Någon direkt jämförelse mellan de ovan angivna nettoinkomsterna och en arbetstagares kontanta lön kan av flera olika skäl inte göras. Det är klarlagt att de jordbruk, som ingår i den jordbruksekonomiska undersökningen, i genomsnitt taget är plusvarianter. Dessutom är det här fråga om familjeinkomster, som även innesluter avkastning av kapital och ersättning för hemmavarande familjemedlemmars deltagande i arbetet med lanthushållningen.

Som jämförelse med de här lämnade siffrorna kan anföras följande uppgifter om årsinkomsten för industriarbetare enligt lönestatistisk årsbok.

År	Ortsgrupp		
	I	II	III
1949	5 124	5 440	5 827
1950	5 324	5 641	6 078
1951	6 405	6 827	7 301

Siffrorna gäller genomsnittlig årsinkomst för manliga industriarbetare inklusive dyrtids-, övertids- och skiftstilllägg, semesterlön, sjuklön och naturaförmåner. För åren 1950 och 1951 saknas uppgift om årsinkomsten. Denna har för dessa år beräknats med ledning av timlönernas utveckling.

Som redan nämnts är det inte vår mening att med stöd av här anförda siffror draga några bestämda slutsatser. Härför kräves ett bredare material än det som för jordbrukets del här kunnat åberopas samt en mera ingående bearbetning av detsamma. Allt tyder dock på att plusvarianterna inom gruppen basjordbruk samt innehavare av storleksgrupperna ovanför dessa numera ligger väl till i inkomsthänseende. Den relativt höga siffran för grupp I under bokföringsåret 1951/52 beror till väsentlig del på skogskonjunkturen i Norrland. Inom övriga områden varierar nettoinkomsten i denna grupp emellan 6 400 och 8 400 kronor. Även inom grupperna II—IV har siffrorna för år 1951/52 påverkats starkt av skogsinkomsterna.

I punkt 10 i den mellan jordbruksnämnden och jordbrukets förhandlingsdelegation träffade överenskommelsen heter det:

Därest på grund av nya kollektivavtal lönehöjningar, berörande den del av regleringsåret som belöper efter den 1 januari 1955, inträffar för lantarbetare eller andra arbetargrupper och jordbrukets kostnader härigenom

ökas, har jordbrukets förhandlingsdelegation förbehållit sig att, oavsett 4-procentsregeln, upptaga förhandlingar med statens jordbruksnämnd om kompensation härför genom prishöjningar på jordbrukets produkter. Det samma skall gälla om kostnaderna ökas på grund av införandet av allmänna sjukförsäkringen samt nya beskattningsregler för motorfordon och drivmedel.

På s. 148 ansluter sig jordbruksministern till denna punkt i överenskommelsen ehuru med den kommentaren, att det skulle "ur allmän synpunkt vara olägligt, om livsmedelspriserna stegras". Med hänsyn till vad ovan relaterats om jordbrukets inkomstläge samt vad som i övrigt förekommit anser vi att riksdagen icke bör binda sig för ytterligare kompensationer till jordbruket under löpande regleringsår på grund av nya löneavtal m. m. Naturligtvis kan läget bli sådant, att viss kompensation framstår som skälig, men vi anser, att riksdagen nu bör förbehålla sig fri prövningsrätt i detta avseende.

Under de sista åren har folkpartiet varnat för den prispolitik, som förts beträffande brödspannmålen. Grundpriset för höstvetete höjdes under 1951—1952 från ca 30 till 53 kronor per dt. Sålunda heter det i motionerna I: 507 och II: 665 till 1952 års riksdag om fullmakten för jordbruksministern att sätta pris på de höstsådda grödorna:

Ett garanterat högt pris för obegränsade kvantiteter kan skapa en besvärlig situation 1953. Vi anser därför, att riksdagen i samband med denna fullmakts beviljande bör uttala sig för att priset på brödspannmål återföres till en mera normal nivå därest inte exceptionella omständigheter kan motivera ett lika högt stimulanspris som det i år fastställda.

I motionerna I: 498 och II: 613 vid förra årets riksdag utvecklades återigen skälen för en begränsning av fullmakten, varefter det heter:

Vi anser därför att riksdagen bör uttala sig emot en ovillkorlig bindning av priset på höstsådda grödor.

Riksdagen ansåg sig emellertid inte kunna tillstyrka en sådan begränsning av fullmakten. Vi konstaterar med tillfredsställelse, att man nu för prissättningen på 1955 års skörd accepterat folkpartiets principiella ståndpunkt. På s. 169 i propositionen föreslås i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t skall få fullmakt att fastställa riktpriiser på höstsådda grödor, vilka "skall gälla med vissa förbehåll för de ytterligare förändringar, som kan föranledas av att priserna på andra jordbruksprodukter kan komma att ändras vid de sedvanliga värförhandlingarna".

För innevarande och nästa regleringsår har emellertid den förut tillämpade metoden lett till en betydande snedbelastning av prissättningen till förmån för brödspannmålen. Sålunda uppgick arealen år 1953 till 525 000 hektar med en skörd av ca 1 300 000 ton. Brödsädsarealen innevarande år närmar sig 600 000 hektar.

Vi vill i detta sammanhang erinra om vad riksdagen år 1947 beslutade angående stödet åt brödsädsodlingen. Om sådana överskottskvantiteter, som ej kan avsättas inom landet till människoföda, heter det i propositionen nr 75 s. 393 vid 1947 års riksdag:

Enligt kommitténs förslag böra statsmakterna härjämte lämna stöd för uppehållande av en lägsta prisnivå å brödsäd, motsvarande brödsädens förädlingsvärde vid animalieproduktion. Sagda prisnivå, bottenpriset för brödsäd, skulle ligga ett stycke under den nivå, som stöddes genom importregleringen.

Enligt den nu framlagda propositionen söker man stödja ett nettopris till odlarna, som i genomsnitt taget beräknas till 43: 91 för höstvetete, 45: 36 för vårvete samt 37: 83 för råg. De svenska konsumenterna får på grund av förmalningsavgiften betala ett pris, som ligger 5 kronor högre per dt. Utan tvivel innebär detta, att man stöder ett högre bottenpris på brödsäd än som svarar mot dess förädlingsvärde i animalieproduktionen. En konsekvent genomförd anpassning till detta värde lär inte på en gång kunna ske i det övergångsskede, vari vi nu befinner oss. Å andra sidan synes oss riksdagen inte utan vidare böra godtaga en prisavvägning, som ger ett starkare relativt skydd än som år 1947 avsågs, åt en produktion, vars kostnader genom rationalisering minskats mera än kostnaden för jordbruksproduktionen i genomsnitt taget.

Vi anser därför att riksdagen bör uppdraga åt Kungl. Maj:t att före det nya regleringsårets början förhandlingsvägen söka träffa överenskommelse om en sänkning av priset på brödsäd med i genomsnitt taget 4 kronor per dt. Då en dylik anpassning minskar spänningen mellan priset i vårt land och priset på världsmarknaden, torde förmalningsavgiften kunna bibehållas vid 3 öre per kg.

Vid 1953 års riksdag väcktes motioner med yrkande om att bygdekvarnarna borde befrias från förmalningsavgift vid löneförmalning. Här om yttrade utskottet bl. a. följande:

Utskottet anser dock vissa av de skäl, som anförts i sistnämnda motioner, vara så vägande, att det torde böra uppdragas åt Kungl. Maj:t att undersöka, vilka förutsättningar som föreligger att befria löneförmalningen från avgift, samt — om sådana förutsättningar visar sig vara för handen — vidtaga erforderliga åtgärder härför.

Efter att ha refererat vad som förekommit i frågan ansluter sig jordbruksministern till jordbruksnämndens uppfattning och yttrar bl. a.:

De skäl, som anförts till stöd för att löneförmalningen skall undantagas från avgiftsbeläggning, synes mig nämligen icke vara så vägande eller välgrundade att de bör föranleda någon ändring i det utav föregående års riksdag fattade beslutet om förmalningsavgift. Jordbrukets förhandlingsdelegation har enhälligt anslutit sig till nämndens uppfattning.

Enligt vår mening har erfarenheten under det gångna året ytterligare understrukt önskvärdheten av att bygdekvarnarna befrias från denna förmalningsavgift. Kostnaden och arbetet med kontrollen är betydande. Vi erinrar om att jordbruksnämnden för nästa år begärt fyra nya tjänstemän jämte en utökning av biträdespersonalen med 5 personer i huvudsak för detta ändamål. Därtill kommer en föreslagen ersättning till kvarnarna för uppbörderna på minst 250 000 kronor. De mindre jordbrukare, som i huvudsak använder sig av denna löneförmalning, drabbas av ogynnsamma verkningar i andra avseenden av den nuvarande jordbruksregleringen. Det kan därför anses skäligt att de befrias från att i denna form utbetala ett stöd till spannmålsexporten. Det är dessutom från allmän landsbygdssynpunkt av betydelse att småföretagsamheten bevaras samt att landsbygdens folk får tillfälle att utnyttja sina möjligheter till billigare levnadskostnader i den mån så kan ske. Av viss betydelse torde emellertid frågan om konkurrensläget mellan de större kvarnarna och bygdekvarnarna vara. Av uppgifter, som lämnats i propositionen, framgår emellertid att bygdekvarnarnas löneförmalning på grund av den allmänna utvecklingen är på tillbakagång. Om de befrias från förmalningsavgiften synes detta endast kunna begränsa eller eventuellt hejda tillbakagången av deras löneförmalning av brödspannmål men däremot icke sätta dem i stånd att upptaga någon ökad konkurrens med de stora kvarnarna. Vi anser därför inte att hänsyn till risker av detta slag bör få vara avgörande i detta fall. Om förmalningsavgiften, såsom vi förutsatt, begränsas till 3 kronor per dt, försvagas även därigenom de argument, som framförts för att i fortsättningen belasta bygdekvarnarna och de mindre jordbrukarna med denna förmalningsavgift.

Från folkpartiets sida har vid flera tillfällen under senare år framhållits, att man med hänsyn till det animalieproducerande mindre jordbruket borde eftersträva en mera normal prisnivå för fodermedel än den, som under senare år varit rådande. Det berättigade i detta önskemål framhölls även i de förut nämnda motionerna I: 498 och II: 613 vid föregående års riksdag. Vi avstod emellertid då från att ställa ett direkt yrkande. Motiveringen var följande:

Då fodermedelshandeln nu skall göras helt fri och då tendensen till prisfall på olika områden gör sig gällande, torde man dock böra avvakta den närmasle utvecklingen.

Vad som sedan hänt bör emellertid enligt vår mening nu föranleda riksdagen till ett mera bestämt ståndpunktstagande. I likhet med jordbruksministern anser vi det önskvärt, att systemet med importavgifter för fodermedel i princip bibehålles, och vi anser oss inte heller böra rikta någon anmärkning emot att man på motsvarande sätt inför en avgift på oljekraftfoder, som tillverkas inom landet. Med hänsyn till önskvärdheten att så

långt möjligt upprätthålla fria marknadsförhållanden vill vi inte heller i nuvarande läge ställa några krav på subvention av importerade fodermedel för att komma fram till en i och för sig önskvärd prisnivå. Men vi håller å andra sidan före, att de förut nämnda avgifterna icke bör utnyttjas för att höja detaljpriset på importerat oljekraftfoder över 43 kronor och ej heller priset på importerad foderspannmål över 40 kronor per dt. Priset på olika slag av inhemsk foderspannmål bör i övrigt vara fritt.

Redan år 1947, när riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken utformades, rådde olika meningar om hur man rent principiellt borde betrakta stödet åt det mindre jordbruket. Från folkpartiets sida vände man sig emot att stödet åt det mindre jordbruket helt stämplades som "social hjälp", principiellt förklarades vara av "tillfällig karaktär" och sattes in som ett påtryckningsmedel för ökad sammanslagning av jordbruk. Folkpartiet angav därefter sin principiella uppfattning på följande sätt:

Enligt utskottets mening bör därför stödet åt det mindre jordbruket givas samma motivering och samma allmänna karaktär som prisstödet för jordbruksnäringen i övrigt. Det bör vara en integrerande del i vår jordbrukspolitik f. n. lika nödvändig som dess övriga delar för att komma till rätta med de landsbygdsproblem, som i hela folkets intresse måste lösas. Småbrukarhjälpens bestånd samt dess utformning och omfattning bör som jordbruksstödet i övrigt vid olika tidpunkter underkastas den omprövning, som den ekonomiska utvecklingen motiverar.

I samma reservation framhölls emellertid även önskvärldheten av att man med hänsyn till de förhållanden, som kunde inträda efter kriget, sökte utreda möjligheterna även av andra stödformer. Det heter därom:

Om en dylik utredning skall komma till stånd torde det bli va nödvändigt att först avvakta, huru förhållandena utvecklas, när den nuvarande brist-situationen lättar. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t i detta avseende följer utvecklingen och vidtager de åtgärder som kunna visa sig vara be-fogade.

Den utveckling som sedan ägt rum visar enligt vår mening det obestridda i att man inte kan fatta beslut av denna art för någon längre tid om åtgärdernas verkningar på ett rätt sätt skall klaffa in i de situationer, som den ekonomiska utvecklingen skapar. Därför har diskussionen om detta bidrag fortsatt på samma sätt som meningsutbytet om jordbruksregleringen i övrigt. Sålunda heter det i den nuvarande regeringens programförklaring på hösten 1951 bl. a.:

Frågan om en differentiering av mjölkpristillägget till förmån för de mindre jordbrukarna prövas.

Vid 1952 års riksdag infriades detta löfte så till vida att ett leveransbidrag infördes, som skulle utgå med 5 öre per kg mjölk för mejerileveranser från 4 000 till 10 000 kg. De 300 kronor som uppnåddes vid denna mjölmängd

skulle utgå även till de större leverantörerna. Samtidigt minskades producentbidraget från högst 480 till 380 kronor. Om hänsyn även togs till penningvärdets fall var producentbidraget därmed reducerat till föga mer än hälften av dess realvärde år 1948. Vidare beslutades 1952 dels att en behovsprövning skulle införas och dels att producentbidraget skulle förvandlas till ett kontantbidrag, som efter vissa grunder fastställdes med hänsyn till leveransernas storlek under de tre föregående åren.

Folkpartiet, som varken från principiell eller praktisk synpunkt kunde ansluta sig till denna ordning, föreslog att man skulle använda de pengar, som beräknades åtgå för ovan nämnda åtgärder, till ett enda icke behovsprövat leveransbidrag till det mindre jordbruket. Behovsprövningen har, såsom man kunde förutse, vållat lantbruksnämnderna mycket arbete och ändå i många fall skapat irriterande orättvisor. Bestämmelsen om att leveransbidraget skulle utgå först vid en leverans överstigande 4 000 kg ledde i sin tur till en orättvis ordning för det växande antal jordbrukare, som inte fick producentbidrag. Detta senare har nu föranlett Kungl. Maj:t att föreslå en ändring av bestämmelserna för leveransbidraget, så att det skall utgå ända ifrån botten med 3 öre per kg upp till 10 000 kg leverans och sedan avvecklas med 6 öre per kg när leveransen överstiger 25 000 kg. Därmed har man för leveransbidragets del i huvudsak accepterat den ordning, som folkpartiet förordade vid 1952 års riksdag.

Såsom ovan framhållits ansåg folkpartiet redan 1947 att det var varken nödvändigt eller önskvärt att sammankoppla producentbidraget med rationaliseringsverksamheten. Enligt vår mening har utvecklingen bekräftat detta. Både befolkningssituationen på landsbygden och den allmänna ekonomiska utvecklingen är sådan, att de mindre jordbruken i avsevärd omfattning kommer att försvinna som självständiga brukningsenheter alldeles oavsett producentbidraget. Lönsamhetsvariationen bland dessa mindre jordbruk är så stor, och de rent personliga förhållandena betyder så mycket, att ett producentbidrag av den omfattning, som nu utgår, inte har någon större betydelse för rationaliseringen.

Beträffande den sociala motiveringen kan å ena sidan framhållas, att *hela* jordbruksregleringen till *en viss grad* är socialt motiverad, men att det å andra sidan inte kan motiveras att man till mindre jordbrukare utdelar kontanta bidrag av statsmedel. En behovsprövning de mindre jordbrukarna emellan är, såsom erfarenheten redan bekräftat, omöjlig att genomföra på ett tillfredsställande sätt. Ännu omöjligare torde det vara att motivera varför vissa mindre jordbrukare skall ha kontanta bidrag, till skillnad från andra människor på landsbygden i ungefär motsvarande ekonomiska omständigheter.

Enligt vår mening kan därför producentbidraget inte motiveras vare sig som ett rationaliseringsinstrument eller som ett rent socialt bidrag. Där-

emot finns det anledning beakta huruvida inte jordbruksregleringen till sina verkningar är sådan, att det mindre jordbruket missgynnas, dvs. erhåller en mindre andel av den totala jordbruksinkomsten än som enligt regleringens allmänna syfte har eftersträfvats. Detta beror bl. a. på den kostnadshöjning för den animaliska produktionen, som den högre prisnivån på vegetabilier stödd av särskilda importavgifter åstadkommer. Redan i 1947 års beslut framhölls bestämt, att priset på vegetabilier borde hållas lågt för att det större jordbruket inte på ett oberättigat sätt skulle gynnas. Vi citerar ur proposition nr 75 s. 138—139:

I första hand synes man böra söka förhindra en dylik utveckling genom det sätt, på vilket man avväger prisstödet åt olika grenar av jordbruksproduktionen. Då animalieproduktionen spelar den största rollen för de mindre jordbruken och vegetabilieproduktionen den största rollen för de större jordbruken, bör man redan genom avvägningen av stödet mellan dessa båda produktionsgrenar kunna eliminera i vart fall en betydande del av de differenser i fråga om lönsamheten, som eljest skulle kunna uppstå mellan basjordbruken och jordbruken i där ovanför liggande storleksgrupper.

Med hänsyn både till 1947 års beslut och till det faktiska läget i dagens situation synes det vara befogat att man genomför en sådan prisdifferentiering för mjölken att fördelarna därav i huvudsak kommer småbruken och de svagare basjordbruken till godo. Med hänsyn härtill vill vi föreslå, att man ersätter de ovan nämnda bidragen med ett enhetligt leveranstillsägg. Naturligtvis kan olika meningar råda om hur detta bör avvägas. Enklarest torde vara att fördubbla det av Kungl. Maj:t föreslagna leveransbidraget. Då det knappast finnes någon anledning att gå högre än till 30 000 kg årsleverans och då man ej heller lämpligen kan minska det med mera än 6 öre per kg synes emellertid avvecklingen böra börja, när mjölmängden överstiger 20 000 kg. Detta innebär ingen *minskning* i förhållande till propositionens förslag för dem som har en leverans emellan 20 000 och 25 000 kg. Räknat per år skulle bidraget alltså utgå för 10 000 kg och avvecklas mellan 20 000 och 30 000 kg. Maximibeloppet blir 600 kronor.

Det har under senare år rått delade meningar om de minsta brukningsdelarna beträffande både deras ekonomiska läge och deras betydelse för mjölkproduktionen. I stort sett torde gälla, att det numera finnes bättre arbetsmöjligheter än när producentbidraget från början utformades. Enligt propositionens förslag skulle stödet i botten ökas med 3 öre vid ett stort antal arbetarsmåbruk som har en å två kor, under det att en betydande skillnad i fråga om bidrag skulle stå kvar emellan dem som har producentbidraget och dem som icke erhåller dylikt. Enligt vårt förslag skulle alla få 6 öre per kg. Man skulle alltså komma ifrån den irritation, som den nuvarande ordningen skapar. Det bör vidare uppdragas åt Kungl. Maj:t att utfärda sådana bestämmelser om kontantbidraget till icke mejerileverantö-

rer, att detta anpassas efter de nya reglerna för producentbidraget. Kostnaden för detta producentbidrag skulle bli ca 100 milj. kronor. Detta motsvarar i stort sett kostnaden för de av Kungl. Maj:t föreslagna bidragen. Enligt vår mening skulle en sådan medelsdisposition, som här föreslagits, vara att föredraga framför den av Kungl. Maj:t föreslagna.

Såsom vi framhöll redan år 1947 vore det önskvärt, om denna prisdifferentiering till någon del kunde läggas på någon annan produkt än mjölken. Mest önskvärt vore under nuvarande förhållanden ett visst pristillägg åt det mindre jordbruket för gödkalv, eventuellt även kött av ungdjur. Detta dels därför att denna produktion har samma utbredning som mjölkproduktionen samt i viss mån kan ersätta denna och dessutom behöver uppmuntras, då vi alltjämt har underskott på nötkött.

I motionerna I: 498 och II: 613 föregående år förordades en sänkning av priset på matfett. Med hänsyn både till konsumenterna och till behovet av en prisanpassning till friare marknadsförhållanden är en sådan prissänkning i och för sig önskvärd. Från konsumentsynpunkt är det framför allt margarinpriset som bör beaktas, dels därför att detta fördyras genom att en statlig avgift uttages på råvarorna och dels därför att personer med lägre inkomst inte genom eget val kan undkomma prisdyrningen av den billigare varan. Å andra sidan torde det med hänsyn till marknadsförhållandena inte vara möjligt att undgå en viss beskattning av margarinet. Med beaktande av dessa olika synpunkter vill vi föreslå, att regleringsavgifterna på margarinråvaror anpassas så att margarinpriset sänkes med 35 öre. Detta skulle minska inkomsterna av regleringsavgifterna med drygt 30 milj. Detta belopp kan enligt vår mening överföras från clearingkassan för fettråvaror, som enligt propositionens tydligen mycket försiktiga beräkning eljest skulle växa från 45 till 65 milj. kronor.

I fråga om regleringen av handeln med mjölk och mejeriprodukter föreslår jordbruksnämnden, att bestämmelserna angående mjölkens fetthalt skall uppmjukas så att man endast föreskriver att denna bör vara lägst 3 procent. I enlighet med den ståndpunkt vi tidigare intagit vill vi i denna del ansluta oss till jordbruksnämndens förslag.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 180 om åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område m. m. måtte besluta

1. att förbehålla sig fri prövningsrätt i fråga om kompensation åt jordbruket under löpande regleringsår med anledning av nya löneavtal eller andra eventuella omkostnadsökningar;
2. att uppdraga åt Kungl. Maj:t att före det nya regleringsårets början förhandlingsvägen söka träffa överenskom-

- melse om en sänkning av priset på brödsäd med i genomsnitt 4 kronor per dt;
3. att bygdekvarnarna från och med nästa regleringsår befrias från förmalningsavgift vid s. k. löneförmalning;
 4. att importavgift på spannmål och oljekraftfoder respektive avgift på inom landet tillverkat oljekraftfoder icke bör utnyttjas till att höja detaljpriset på oljekraftfoder över 43 kronor per dt, ej heller för importerad foderspannmål över 40 kronor per dt;
 5. att i stället för det nu till en del jordbrukare utgående kontanta producentbidraget samt det av Kungl. Maj:t föreslagna leveranstillägget införa ett enhetligt leveranstillägg å mjölk att utgå med 6 öre per kg för en mejerileverans upp till 10 000 kg per år, vilket avvecklas med 6 öre per kg i den mån årsleveransen överstiger 20 000 kg per år;
 6. att regleringsavgifterna på margarintråvaror skall sänkas med belopp som möjliggör en sänkning av margarinpriset med 35 öre, vilket f. n. skulle ge ett pris av kr. 3: 50;
 7. att bestämmelserna om konsumtionsmjölkens fetthalt uppmjukas i enlighet med jordbruksnämndens förslag.

Stockholm den 27 april 1954.

Bertil Ohlin.

Wald. Svensson.

Oscar Malmborg.

Sven Wedén.

Filip Kristensson

A. Widén.

i Osby.
